

// KO NAJČEŠĆE ŠIRI LAŽNE VESTI?

1. Šaljivdžije – misle da je to duhovito i samo žele da se zabave prateći kako se ono što su izmislili prenosi.
2. Prevaranti – žele da zarade novac obmanjujući nekoga – recimo prodajući neko veoma efikasno kozmetičko sredstvo, lek, recept za dijetu...
3. Teoretičari zavera – oni su ubeđeni da ništa nije kako izgleda i u svemu traže skriveno značenje
4. Političari – oni to rade da bi kontrolisali građane ili da bi ostvarili neki svoj interes ili korist
5. "Insajderi" – ljudi koji su, navodno, potpuno upućeni u "slučaj", jer ili rade na takvom mestu da imaju poverljive informacije ili poznaju nekoga ko zna "iz prve ruke".

// LAŽNE VESTI KOJE ŠIRE INFLUENSERI I POZNATE LICNOSTI

INFLUENSER je reč koja se poslednjih godina javila u engleskom, a onda prešla gotovo netaknuta u srpski. Na engleskom se ovi ljudi nazivaju i „social media influencers“ odnosno influencersi preko društvenih mreža. Jednostavno rečeno, „influencer“ je osoba koja na svom izabranom mediju govori o i/ili podržava neki proizvod, radnju ili mesto, i za to je plaćena. Ovo je jedan od najtraženijih poslova današnjice, ali i zanimanje sa kratkim rokom trajanja.

To je posebno opasan način širenja lažnih vesti, jer njih prate milioni ljudi i uglavnom im sve veruju.

Ali, treba znati da je, recimo, Instagram cenzurisao Madonu zbog širenja lažnih vesti da postoji vakcina za kovid-19, ali da se drži u tajnosti. Madonu na Instagramu prati 15,4 miliona ljudi.

// KOLIKO U SRBIJI IMA LAŽNIH VESTI

Prema nekim istraživanjima jedna lažna vest, putem različitih stranica i profila, u Srbiji se u proseku podeli 927 puta.

Srbija je, prema poslednjem dostupnom istraživanju o uticaju lažnih vesti, treća zemlja u Evropi - odmah iza Rumunije i Češke.

// LEKSIKON POJMOVA

Klik bejt (Clickbait) Naslov osmišljen tako da čitalac poželi da klikne na link, posebno kada link vodi do sadržaja sumnjive vrednosti. Ovu taktiku koriste tabloidi i stranice koje žive od toga da imaju što više klikova na svoj sadržaj. Postoje i oni koji koriste ovaj metod za phishing napade u svrhu širenja virusa ili krađe korisničkih informacija. Ista taktika se koristi i na socijalnim mrežama.

Primeri klikbejt naslova su:

„Nećete verovati ovome” ili „Ovo morate videti”. Često je moguće videti i sliku na link koja, kao i naslov, najavljuje nešto čega u tekstu ni nema.

Sexting je slanje ili primanje seksualno eksplicitnih ili seksualno sugestivnih slika, poruka ili videa. Obično se odvija digitalnim putem, kroz SMS poruke, imejl poruke ili preko društvenih mreža.

Govor mržnje podrazumeva sve oblike izražavanja kojima se šire, raspiruju, podstiču ili opravdavaju rasna mržnja, ksenofobija, antisemitizam ili drugi oblici mržnje zasnovani na netoleranciji, uključujući i netoleranciju izraženu kroz agresivni nacionalizam, diskriminaciju ili neprijateljstvo prema nacionalnim i seksualnim manjinama ili migrantima.